

Vernskogen kjøres til brensel.

BERETNING OM DET NORSKE MYRSELSKAPS ARBEIDE FOR TORVBRUK I HØIFJELLET 1931

ARBEIDSPLANEN gikk først og fremst ut på å få flest mulig av de undersøkte myrer i drift og igangsette demonstrasjonsanlegg, dernest å drive videre undersøkelser, så langt tid og penger rakk.

Enhver, som har drevet arbeidet med torven i høifjellet vet, at med undersøkelsen av myrene er i beste fall bare $\frac{1}{3}$ av arbeidet utført. Det vanskeligste arbeide er å få driften igang og få torven i bruk.

For å få arbeidet i sving, har Det Norske Myrselskap i år latt en øvet torvstikker begynne arbeidet på flere myrer. Man har gitt bidrag til op-takningen av hovedavløp, levert tegninger til tørkeskur m. m.

Hvordan stiller setereierne sig overfor bruken av torven?

Det kan sies, at jevnt over har de fleste setereiere rimelig nok stor interesse av å få torvbruket igang. Vedtransporten er lang og kostbar og skogene tynnes; innvendinger, som gjøres mot torvbrensløst er vesentlig, at det har for meget aske, at det brenner med for liten flamme, at det serveres for rått o.s.v. Dessverre har klagerne adskillig rett.

Myrene i høifjellet

inneholder i en rekke tilfeller god brentorv i setrenes nærmeste omgivelser, og vi har det beste håp om, at efterhvert som arbeidet kommer igang, vil torven bli foretrukket for annen brensel i fjellet.

Torvbrensllet brukes nu utelukkende i form av stikktorv. Stikktorven er den mest primitive form for torvbrensel. Stikktorvens godhet er direkte avhengig av torvens kvalitet i myren. Ved maskintorv blir den også avhengig av maskinbehandlingsens effektivitet. Torvbrensllet vil nå en meget høyere brennverdi pr. volumenhet ved å tillages ved elting, og disse eltemaskiner er så billige, at det burde være gjennomførbart å få disse i bruk i hvert fall på enkelte av myrene.

En lett transportabel formtorvmaskin, der krever liten kraft, vilde være det aller beste. Arbeidsydelsen pr. time behøver ikke å være særlig stor, når bare bearbeidningen blir effektiv.

Torvtørken i høifjellet er god, og nesten overalt har man fjell å trille torven ut på, men greiere er det med engang å sette torven inn i tørkeskur, da torvprodusentene på denne måte kan gjøre sig ferdig med torvlagningen med engang og slippe å gå å «gjete» den optagne torv.

Det Norske Myrselskap har utført tegning av en slik tekke hesje, der er vist på fig. 3.

Når den innlagte torv er tørr, blir veggene beskyttet mot regn og snedrev med påhektede lemmer.

Arbeidet i fjellet er til neste år tenkt fortsatt med:

1. Myrundersøkelser.
2. Demonstrasjonsanlegg og igangsetning av stikning ved øvede stikkere.
3. Forbedring av ildstedene.
4. Prøver med små elttorv- og maskintorvanlegg.

Fjellskogen.

Det første som slår en, når en gjør sin inntredelse i høifjellstraktene er, hvor forbausende fort tregrensen er sunket. I Gol i Hallingdal f. eks. lever ennu folk som minnes, at skogen har gått over 200 m. høyere op.

Grunnen til tregrensens synkning er jo mange og bekjente.

1. Beitning.
2. For sterk hugst.

Og som følge av de 2 forannevnte årsaker:

3. Forsumpning av gjenværende skog.
4. Tidligere hadde man også snauhugning av skogen rundt seterbuene for å undgå besøk av bjørn.
5. Snauhugning av skog for å utvide beitet.

Så vidt det kan konstateres, er det ikke de klimatiske forhold som har forårsaket, at skogen er gått sterkt tilbake. Det viser sig nu, at der hvor

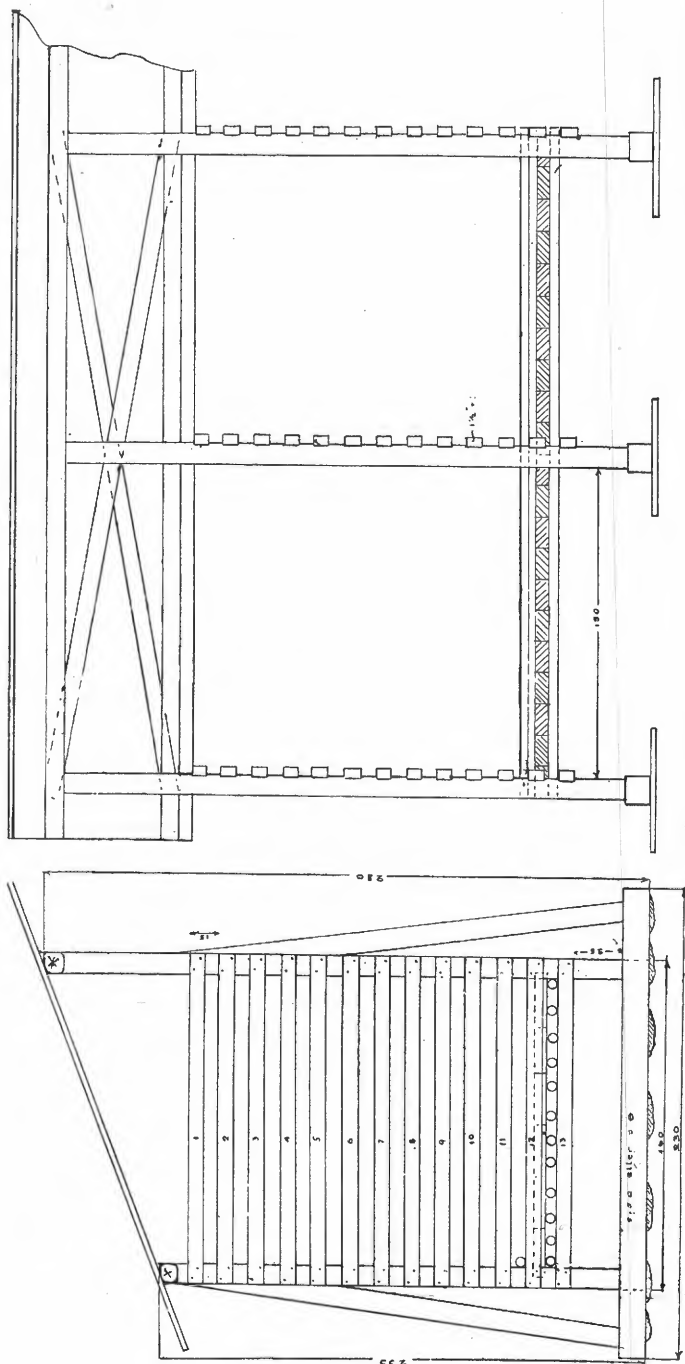

Fig. 3. Tørskehuser for stiktorv i høifjellet.

småbjerken får stå i fred for kuer, gjeit og sau, kommer den ganske raskt, og når på få år så stor høide, at beitende dyr ikke får ødelegge den. Ved å gjerde inn parseller av terrenget, vilde man sikre sig vekst av bjerkeskogen. Kunde man så få torvbrensllet almindelig brukt, vil vernskogen litt efter litt gjeninnta sin gaml eplass og ved forsiktig røkt med årene gi sin skjerv til seterbrensel og nyttevirke.

Demonstrasjon. Torvstikning.